

ด่วนที่สุด

ที่ รง ๐๕๐๒/ ๒๕๖๓

กระทรวงแรงงาน

ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒๘๘
๑๖.๕๑
๑๖.๑๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส๒๘๘๖
รับที่ : ๕๑๑๒๙๗/๖๑
วันที่ : ๑๖ ส.ค. ๖๑ เวลา : ๑๕:๓๑

เรื่อง รายงานสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐
๓. คำสั่งกระทรวงแรงงาน ที่ ๑๓๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้ง
ที่ปรึกษาและคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย
๔. รายงานการประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

ด้วยกระทรวงแรงงานขอเสนอเรื่อง รายงานสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้อง
นำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔ (๑) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงแรงงาน
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๘๒
ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก เมื่อวันที่ ๑๖
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เป็นผลให้ประเทศไทยมีพันธะสัญญาที่จะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าว และต้อง
ดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายให้หมดสิ้นไป ซึ่งมาตรา ๖ ของอนุสัญญา
บัญญัติให้ประเทศสมาชิกต้องกำหนดและปฏิบัติตามแผนงานดำเนินการเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด
ของการใช้แรงงานเด็ก โดยถือเป็นภารกิจสำคัญเร่งด่วน

๑.๒ คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ อนุมัติการแต่งตั้งที่ปรึกษา
และคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินการขจัด
การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายให้บรรลุผลตามอนุสัญญา ฉบับที่ ๑๘๒ และจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติ
เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายเสนอต่อรัฐบาล ตลอดจนให้ความเห็น คำแนะนำ และติดตาม
ประเมินผลการดำเนินงาน เป็นต้น

๑.๓ กระทรวงแรงงานได้มีคำสั่ง ที่ ๑๓๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย โดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้เป็นกลไกในการดำเนินการขจัดการใช้แรงงานเด็ก

/ในรูปแบบ...

ในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง มีอำนาจหน้าที่โดยสรุป คือ กำกับ ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย รวมทั้งติดตามและประเมินผล ปรับปรุงนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ ให้ทันสถานการณ์ นำเสนอสถานการณ์และข้อเสนอแนะ ต่อคณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกปี หรือเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน

๑.๔ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ รับทราบรายงานสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ

๑.๕ คณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ได้เห็นชอบ และรับรองรายงานสถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ และให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย มีอำนาจหน้าที่ในการนำเสนอสถานการณ์และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเป็นประจำทุกปี หรือเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้คณะรัฐมนตรีได้รับทราบสถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก ได้ทันเหตุการณ์

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ สถานการณ์การใช้แรงงานเด็กโลก พบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ เด็กทำงานที่มีอายุระหว่าง ๕ - ๑๗ ปี มีจำนวน ๒๑๘ ล้านคน (ร้อยละ ๑๓) ในจำนวนนี้เป็นแรงงานเด็ก ๑๕๒ ล้านคน (ร้อยละ ๙.๖) เกือบครึ่งหนึ่งของแรงงานเด็กเป็นเด็กที่ทำงานอันตราย (ร้อยละ ๔.๖) แต่เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เด็กทำงานที่มีอายุระหว่าง ๕ - ๑๗ ปี มีจำนวน ๒๖๔ ล้านคน (ร้อยละ ๑๖.๗) ในจำนวนนี้เป็นแรงงานเด็ก ๑๖๘ ล้านคน (ร้อยละ ๑๐.๖) ทำงานอันตราย ร้อยละ ๕.๔ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสถานการณ์แรงงานเด็กทั่วโลกมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุสำคัญมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมมองด้านคุณค่าในสังคม การขยายโอกาสทางการศึกษา และการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังของหน่วยงานภาคที่เกี่ยวข้อง ทำให้เด็กเข้าสู่การทำงานน้อยลง และส่งผลให้การใช้แรงงานเด็กลดลง

๔.๒ สถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายในประเทศไทย เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๐ ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศผลการจัดอันดับรายงาน Finding on the Worst Forms of Child Labor ให้ประเทศไทย ได้รับการจัดอันดับที่มีความสำเร็จมาก (Significant Advancement) ในความพยายามจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่าแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายลดจำนวนลง ๔๒๙ คน (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีจำนวน ๓,๕๗๔ คน และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวน ๓,๑๔๕ คน) แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่ อาทิเช่น การเข้าถึงเด็กกลุ่มเสี่ยงทำได้ยาก การได้รับงบประมาณจำกัดไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้เต็มรูปแบบ การประชาสัมพันธ์ทำได้ไม่ทั่วถึง รวมถึงยังขาดข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินงาน ดังนั้น ประเทศไทยจึงยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับปัญหาแรงงานเด็กต่อไปอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศไทยปลอดจากการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามที่ได้กำหนดไว้

๔.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเชิงปริมาณต่อไป ดังนี้

(๑) ควรจัดให้มีโครงการ กิจกรรม ด้านการส่งเสริมการทำงานของเด็กที่มีคุณค่า
เพิ่มขึ้น

(๒) ควรมีการจัดเก็บข้อมูลการทำงานของเด็กอย่างละเอียดมากขึ้นเพื่อช่วยเหลือ
คุ้มครองเด็กที่ทันต่อเหตุการณ์และผลสำเร็จเป็นรูปธรรม

(๓) ควรมีการปรับปรุงพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อสถานการณ์
และมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานเด็กแยกออกมาเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่แสดงถึงประสิทธิภาพ
ในการบังคับใช้กฎหมาย

(๔) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคองค์กรเอกชน และมีโครงการหรือกิจกรรม
ด้านการสร้างแรงจูงใจองค์กรหรือบุคคลร่วมดำเนินการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย

(๕) ควรจัดทำโครงการ กิจกรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนนโยบาย
และแผนระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบรายงาน
สถานการณ์การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน